

Hírek
Nagybecskerek Zápolya-
utca 1. hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybecske-
rek, Zápolya-u. 1. hová
a hirdetések előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájer Lajos.

Felelős szerkesztő: Semlál János.

Előfizetési árak:

Egész évre --- 24 K
Félévre --- 12 K
Negyedévre --- 6 K
Egyes szám ára 3 fillér.

Hirdetéseket

a kiadóhivatal vess föl.
Azonkívül az összes hír-
:: :: detési irodák :: ::

Megjelenik vasár- és
finnnapok kivételével
mindennap d. u. 5 órakor

Nagybecskerek, 1915.

XLIV. évfolyam, 34. szám.

Péntek, február 12.

Küzdelmek az oroszokkal.

Budapest, február 11. A „Torontál” eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Hivatalos.

Oroszlengyelországban és Nyugat-Galiciában, tüzéségi harcoktól eltekintve, semmi sem történt.

A kárpáti harcvonalon, az uzsoki szorosától nyugatra eső szakaszban orosz támadásokat és egyes részleges előretöréseket, az ellenség nagy vesztesége mellett, visszautasítottunk.

Erdős-hegységben és Bukovnában ismét előrehaladtunk. Több száz orosz elfogtunk és gépfegyvereket zsákmányoltunk.

Höfer altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese.

Budapest, február 11. A „Torontál” eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Berlin, február 11.

A nagy főhadiszállás jelenti a keleti hadszíntérről:

A kelet-poroszországi határon tegnap is reánk nézve mindvégig kedvező eredménnyel folytak a harcok, noha magas hó akadályozta csapataink mozdulatait. Az ellenséggel való összetűzés eredményei még nem tekinthetők tisztán át.

A lengyelországi hadszíntéren a Visztulától jobbra, Tierpstől északnyugatra egy előretörésünk, mellyel az ellenséget mindenütt, ahol találtuk, visszaszorítottuk, néhány száz foglyot szerzett nekünk.

A Visztulától balra különös események nem fordultak elő.

Budapest, február 11. A „Torontál” eredeti távirata. Mint a Magyar Távirati Irodának Szentpétervárról jelentik, ott az a vélemény, hogy Hindenburg nem fog tavaszig várni, hanem gazdasági okok miatt már most kiakarja erőszakolni a döntést.

A nyugati világcsata.

Budapest, február 11. A „Torontál” eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Berlin, február 11.

A nagy főhadiszállás jelenti a nyugati hadszíntérről:

Az Argonneokban egy támadásunkkal tért nyertünk. Az ellenség hat tisztje, háromszázhat főtnyi legénysége, két géppuskája és hat kisebb ágyuja maradt kezünkben.

A Közép- és déli Vogézekben is volt néhány kisebb helyi sikerünk.

Törökország háborúja.

Budapest, február 11. A „Torontál” eredeti távirata. (A Magyar Távirati Iroda jelentése). Konstantinápoly, február 11. A török főhadiszállás közli:

Február 8-ikán két orosz torpedónaszád a Trapezunt kikötőjében horgonyzó Washington amerikai hajóra tüzelt. Később még két cirkáló lökte a Washington, amely elsüllyedt csak az amerikai lobogó látszik ki a vízből. A város lövetése következtében a kórházban több beteg meghalt.

Az orosz határon Ishanból intézett több támadást visszavertünk, az oroszok futva menekültek.

Budapest, február 11. A „Torontál” eredeti távirata. A sajtóalbizottság jóváhagyásával jelenti tudósítónk: Szentpétervári jelentések szerint a törökök a Kaukázusban heves offenzívába mentek át.

Egyéb események.

Anglia blokádja.

Budapest, febr. 11. A „Torontál” eredeti távirata. A sajtóalbizottság jóváhagyásával jelenti tudósítónk:

Hágai jelentések szerint február 18-ikától az angol kikötők előtt száznál több torpedóuzó fog cirkálni.

Párisi táviratok szerint Oroszország a német blokád-nyilatkozat ellen nem tiltakozik.

A hamburgi Fremdenblatt szerint huszonegy angol és francia hajó eltűnt. (M. T. I.)

Honvédelmi miniszterek a királynál.

Budapest, febr. 11. „A Torontál” eredeti távirata. A Magyar Távirati Iroda jelenti: Bécsből sürgönyzik:

A király Hazai báró honvédelmi

és Georgi Landwehrminisztert tegnap külön kihallgatáson fogadta.

Az amerikai Unió és a háború.

Budapest, febr. 11. A „Torontál” eredeti távirata. A sajtóalbizottság jóváhagyásával jelenti tudósítónk:

Mint a Timesnek Washingtonból sürgönyzik, ott attól tartanak, hogy az Uniót akarata ellenére beleviszik az európai bonyodalmakba.

Pau tábornok Párisban.

Budapest, febr. 11. „A Torontál“ ered. táv. A sajtóalbizottság jóváhagyásával jelenti tudósítónk:

Mint Párisból sürgönyzik, a Temps arról ad hírt, hogy Pau tábornok Párisban van.

Oroszellenes hangulat Szerbiában.

Budapest, febr. 11. A „Torontál“ eredeti távirata. A sajtóalbizottság jóváhagyásával jelenti tudósítónk:

Mint Bukarestből sürgönyzik, oda-

érkezett jelentések szerint Szerbiában egyre növekvőben van az oroszellenes hangulat. Az beszélnek, hogy vezető ellenzéki személyiségek a dinasztia és Pasic ellen merényletet terveznek. (M. T. I)

HIREK.

— **Dienstl ezredes meghalt.** Egy Nagybeeskereken is általánosan becsült hős katonatiszt haláláról kapjuk a gyász-hírt. Mint ugyanis igaz részvétellel értesülünk, Dienstl Sándor ezredes, dandárparancsnok, akit Nagybeeskerekhez rokon kötelek fűztek, a harcúterén szerzett betegsége folytán az orosz Lengyelországi Piotrovóban, amely most tudvalevőleg a mi győzelmes hadseregünk kezében van, január 27-ikén meghalt. Dienstl ezredes egyike volt a legkiválóbb katonatiszteknek, aki a háború kezdete óta állandóan a harcúterén volt s vitézségének számos tanujelét adta. Vitézségét legutóbb a királyi kegy is méltatta s a felség a hadi-ékitményes vaskoronarenddel díszítette föl. Haláláról ma értesítették nővérét, Dienstl Emília nagybeeskereki állami iskolai igazgató-tanítónőt, akit természetesen mélyen lesújtott hős fivérének váratlan halála, de Dienstl ezredes halála általában városzerte mély részvételt kelt.

— **A Vörös Félholdért.** A magyar társadalomhoz. A reánk, monarchiánkra és hű német szövetségeseinkre erőszakolt titáni harcban eddigelé csupán egy nemzet sietett igaz ügyünk támogatására, egyedül a török császárság volt az, mely híven évtizedes kipróbált barátságához, részt kért magának a küzdelemből s fegyvert fogott oldalunkon a közös ellenség ellen. A török nép így megosztja velünk Európát nyugalmáért és szabadságáért vívott tusánk veszélyeit és fáradalmait, Törökország bajtársunk s mi véle egyek, testvérek vagyunk a nagy háború minden dicsőséges erőfeszítésében. Hisz egy célért és egy ellenség ellen harcolunk egy lélekkel: a mi győzelmünk az ő győzelmük, az ő dicsőségük és szenvedésük a miénk s kiontott véruik is testvérien a miennkel egyesül a nagy küzdelem e hősi napjaiban. Becsület, tisztelet és szeretet az igaz ügyért helytálló vitéz török nemzetnek! Am e rokonszenv és bajtársi együttérzés részünkről ne csak szavakban nyilvánuljon, a velük való egység tettekkel domborodjék ki a háború minden vonatkozásában. A sebesült török bajtársaink gondozására alakult Vörös Félhold-Egyesület testvéri szavattal fordult hozzánk, magyarokhoz. Nemes munkájában, melyet a Vöröskereszt mintájára folytat, a mi segítségünkre is kéri. E felhívás meleg érzést, testvéri készséget kell, hogy ébresszen a magyar társadalomban. Gondoljunk az ügyünkért, érettségünk harcoló és sebesülő távoli török bajtársakra s az irtalom jelképe, a Kereszt nevében adakozzunk a Félhold irgalmas céljaira. A rokonszenv hálás, szép bizonyítéka lesz ez a magyar társadalom részéről. Adakozzunk! A gyűjtött adományokat mi rendeltetési helyükre, a Vörös Félholdhoz juttatjuk. Budapesti, 1914 Sylvester napján. A „Vörös Félhold“ támogatására alakult Országos Bizottság. — Gróf Khuen-Héderváry Károly elnök, özv. gróf Károlyi Istvánné elnök és a nagy bizottság.

— **Elhunyt esperesplébános.** A csanádi egyházmegyének gyásza van. Egyik kiváló lelkesítő, Góvri Sándor szőregi esperesplébános szombaton éjjel Szőregen meghalt. Góvri Sándor 1846-ban született Szamosújváron. 1871 július 17-én pappá szenteltetett. Kápláni minőségben működött Zádorlakon, Makón, Csanádpalotán, Eleken, Kisteleken, Almáskamárán, Szegeden és Battonyán, hol mindenütt híveinek szeretetét és ragaszkodását vívta ki magának. 1879-ben Csókán,

majd Kisjenőn adminisztrátor, későbbben úrvanacs Kisjenőn plébános volt. 1881-ben Csókán, 1885-ben Szajánon lett plébános, 1908-tól Szőregen működött, 1905-ben pedig ezen kerület esperesévé lett kinevezve. Az elhunyt esperest hétfőn temették el nagy részvét mellett Szőregen.

— **A bejelentési kötelezettség.** A rendőrkapitányság figyelmezteti a közönséget, hogy a mozgósítás alkalmával a határszéli városokban a belföldiekre elrendelt be- és kijelentési kötelezettség még mindig fennáll s az utóbbi időben eme rendelkezésnek a közönség által történő negligálása folytán ezt ezután még szigorúbban ellenőrzi s a mulasztókat a legszigorúbban ezután is meg fogja büntetni.

— **Hadjótékonyság.** Özv. Mencer Ignác 16 koronát adományozott a háborúban elesett katonák árvái javára.

— **A háború torontáli áldozatai.** A legutóbb megjelent 119. sz. hivatalos veszteséglajstromban a következő torontáliak szerepelnek:

Elesett: Ilia Geiza közl. 61. gyezt. Kisgáj.

Sebesültek (Valamennyien a 61. gyalogezredből): Hess Miklós Szenthubert. — Illin Braniszlav Németh. — Jovin Radivoj Klári. — Kuglai Ferenc Sárafalva. — Mangol Mihály Garabos. — Merzsán Sándor Kisoroszi. — Milianovics Fülöp káplár Nagyjécsa. — Misics Vajkó Nagyszentpéter. — Nikolics N. Klári. — Petrovics Antal Kisoroszi. — Pietl Miklós Kisósz. — Deibl Miklós (4. század). — Szakál Mátyás szakaszvezető Partos. — Veron N. Zsombolya. — Zsiva Mihály Egres.

— **Ingyen tej.** A nagybeeskereki feminista-egyesület anya- és gyermekvédelmi bizottsága a következő felhívást közli:

Kérem a nemesszivű emberekhez!

A hadviselés nehéz terheket ró az egész országra, a társadalom mindenütt áldozatkészen igyekszik a megváltozott viszonyokkal járó nyomorúság enyhítésére. Minden egyén jótékonysági költségvetése tülön-tul meghaladja a megszokottat. Mégis — a jó ember érzénye olyan, mint az isteni könyörületesség kenye, amelyből „háromezer embernek jutott és mindenik jóllakott belőle.“ Aki készséggel ad, annak mindig van mit adni. Igaz, az állam rendelkezései megóvják a hadba-vonultak családjait a nyomortól, de nem gondoskodhatik azokról, akiket a jelen nehéz viszonyok fosztottak meg kenyerüktől. A valódi nyomor elbuvik és csak a véletlen által, vagy egyes óvónők, tanítónők, tanítók bukkannak rá iskolába járó és el-elmaradozó gyermekek faggatásánál. Tudtunk-e olyan anyáról, aki hat gyermekével abból él, hogy az egyik kis fiúnak a kaszárnyában összegyűjtik a kenyérhulladékokat?! Vagy hogy kicsi gyermekek hétszámra, hónapszámra nem kapnak meleg ételt, tejet? Ne engedjük veszni édes hazánk egyik jövőendő polgárát sem, ne feledjük, hogy az ország jövőjét rontjuk meg, ha hideg közönyt nézzük kis gyermekek éhségét! Kicsi áldozattal igen sokat tehetünk. Egy-egy liter tej naponta egy-egy családnak nagy segítség. Szépen kérjük nemesszivű urhölgyeinket, jelentené a Feministák Egyesületének (Melencei-ut 7.), aki hajlandó egy-egy liter tejet adni naponta. A pénzadományokat pedig „Ingyentej“ címen a „Torontál“ szerkesztőségéhez kérjük küldeni.

— **Jutalom a talált hadifelszerelésért.** A cs. és kir. főhadtáparancsnokság rendelete folytán talált hadifelszerelésért (az ellenségtől származókat is) a polgári lakosságnak a következő pénztartalok fizetendők: dorlirozott messing, réz, bronz, alumínium, cink és gyalogsági munitióért kg.-ként 30 fill., vas és más fémekért kg.-ként 5 fillér, pénztárcákért a becár 5%-a. Egy osztrák-magyar puska 5 kor., ellenségtől származó 4 kor. A talált katonai tárgyak kincstári tulajdon képeznek, elrejtőjüket szigorúan megbüntetik.

— **Adományok a Vöröskereszt konyhája javára.** A Vöröskereszt konyhájára újabb adományok folytak be: Dr. Dellimanic Lajosné vaj, befőttek; Rektorisz Károlyné 2 poulard, 10 korona; Stréhlinger Márkné 4 doboz gyufa; dr. Barts Gyula elvesztett fogadás 10 K; dr. Csekmanek Rezsóné 5 kiló dara; dr. Laczkovics Gyuláné gyurott tészta; Szőlősdudvarnokai róm. kath. népiskola tanulói gyűjtése a Vöröskereszt-kórház sebesülteinek: 143 tojás; Csene: 1 láda tojás, 1 zsák zöldség; Szarás Józsefné befőtt; Eckstein Samuné szárazbab; Klein Bernátné gyurott levestészta; Illits József 10 K; Glück Manoné befőtt. A szíves adományokért hálás köszönetét fejezi ki a Vöröskereszt-kórház vezetősége.

— **Országos vásár Nagybeeskereken.** Nagybeeskereken a legközelebbi országos vásár február hó 25., 26., 27. és 28-ikán lesz, amelyre szabályszerű járattal minden haszonállat felhajtható.

— **Gépészek vizsgálja.** A gőzgépkezelők és kazánfűtők legközelebbi képesítő vizsgái Szegeden március hó 7-ik napján d. e. 9 órakor a szegedi felső ipariskolában fognak megtartatni. A vizsgálati kérvények kellően felszerelve a m. kir. ker. iparfelügyelőséghez Szeged, Földvár-utca 4. sz. küldendők.

— **Szaj- és körmfájás.** Mint a rendőrkapitányság közli, Nagybeeskereken a hasított körmű állatoknál szaj- és körmfájást állapítottak meg, miért is ezeknek az állatoknak főlhajtása február hó 20-ikáig tilos. A filalom alól kivételt képeznek azok az állatok, melyeknél járattal beigazoltatik, hogy előzőleg levágás céljából eladtak.

— **A mi ellenségeink** Sebők Zsigmond és Benedek Elek képes gyermeklelője, a Jó Pajtás, pompás képsorozatot közöl: Faragó Géza, a kitűnő festőművész rajzolja meg benne egy-egy képben ellenségeinket. A legutolsó számban a szerbet rajzolta meg, a mostani legújabb számban a muszkát, vidáman, mulatságosan, gyermekek kedvére való felfogásban. A szép képeket Elek nagyapó magyarázza ékes versekkel. Ebbe a február 7-iki új számban ezenkívül is a legpompásabb közleményeket találunk legkitűnőbb írónktól: Lévy József ír szép hazafias verset, Rákosi Jenő magyaros, bájos mesét — kitűnő írónk e művével elsőrendű mesélőnek bizonyul — Sebők Zsigmond Dörmögő Dörmötör máramarosi hadikalándjainak elbeszélését, egy cikk büvészmutatványokat mutat be képekkel, Géczy Erzsébet kedves cikket írt, Zsiga bácsi mulatságos mókát, Rákosi Vitor folytatja A gibraltári özszeesküvők című regényét. A rejtvények, szerkesztői üzenetek egészítik ki a szám gazdag tartalmát.

A Jó Pajtás-t a Franklin-társulat adja ki; előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér, félévre 5 korona, egész évre 10 korona. Egyes szám ára 20 fillér. Előfizetéseket elfogad s kívánatra mutatványszámokat küld a Jó Pajtás kiadóhivatala Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.

Énekszó, meseszó...

A Drina mellől, február elején.

„Ólomlábon jár az ellen, bus a bajnok élete.” Valamikor, kis deák koromban, valahányszor e sorokat szavaltam, mindig magam előtt láttam Lajosnak, a Nagynak és Hollós Mátyásnak, az Igazságosnak fényes udvarát, unatkozó, ödögő daliával. Szinte elevenné vált képzeletemben a nagyerejű Toldi Miklós, amint a eszszolt, sima márványlépcsőre letelepedve, lenézőleg legyint a kezével s még ásit is hozzá egy nagyot.

— Hát ez is élet? Hétszámra se lehet egyebet tenni, mint a legyet fogdosni a gszimán szarán. Bizony, ha soká így tart, megöl az unalom.

Aztán — mit tegyen egyebet, akkor még a gondülő, unalomkergető pipa sem volt meg — derékon kapta kenveres pajtását, ifju Garait, odanyomta a királyi udvar felséges porába, a többiek nagy gaudiumára. Végigszállt a kacaj a kongó folyosón, behallatszott a király dolgozószobájába, őfelsége letette a hollótollból metszett kalamust, az ablakhoz ment. De akkorra már megint unatkozva ültek a daliák.

— Mi lelt Miklós fiam, hogy úgy lógatod a fejed?

— Haremoraj kell a magyarnak fel-ség, hogy viduljon élete.

Igy volt hajdan, legalább én így képzeltem el, amikor nagy könyveket cipelve a hónom alatt, vitézi életről álmodoztam. És amíg szedtem a betűt magamba, arra gondoltam, hej ha én egyszer azt mondhatnám: „Felső, haremoraj kell a magyarnak!” Nem is változtatott a sors nagyon sokat az álmokon, mert ime, van haremoraj elég, neha itt minálunk bus a bajnok élete. Itt üldögélünk a Drinapartot övező hegyek sziklái s szintazonképpen mondogatjuk, mint jó Toldi Miklós hajdanában.

— Hát ez is élet? Hétszámra se lehet egyebet tenni, — most januárban még azt sem, — mint legyet fogdosni.

Mit is tehet ilyenkor a modern dalia. Hát pipára gyújt s elmélkedik a világ folyásáról, vagy — ha sikerült a földérintő szolgálat, melynek végzésére az erre különösen alkalmas Schnell barátunk lett kiküldve — egy kis „rakija” mellett nő-tára gyújt.

— „Édes anyám nem tok írva levelet. Mert jaz golyó elvitte jaz kezemet. Ird meg pajtás jaz én édes anyámnak, (anyámnak, de jaz anyámnak. Több levelét ne várja jaz fíjának!”

Emellett aztán nekibusulódnak, hogy csak úgy repedezik a „csujes” házak teteje a sóhajok mián, Führer ur is enged a tekintélyéből s némely részben a rakija miatt, némely részben pedig a bánattól ösztönözve ráborul freiter ur Rajkó vállára, dudolván:

— „Nem dalol a dalos madár...
Tán szegénynek a szive fáj.
Majd megjön a dalos kedve valaha,
Csak az enyém nem jön vissza már soha!”

Ugy szeretem elnézni őket, ha mulatnak, vigadnak, oly szívesen hallgatom, ha dalolnak. Igaz, őszinte megnyilatkozása ez a lelküknek, a magyar léleknek. Mint az erdei madár, ők is a maguk gyönyörűségére énekelnek, úgy, amint Isten tudniok adta. Bizonyára nem én vagyok az egyedüli, akinek feltűnt, hogy a magyar ember, még pedig a magyar parasztember tud a világon legszebben mulatni. Annyi tekintélytartás, annyi komolyság van még jókedvükben is, hogy duhajkodással, hangos ordítással nem válik. Próbálgatják, van-e nóta a borban. Akad persze mindig. Szépen, halkan, egy szó-lamban zendül, kicsit elnyújtva, kiesít elhuzva, a sorok között szünetet tartva. Benne van a szívük, a lelkük; benne van a gondolatviláguk, benne van álmaik országa. Minden, amiért élni érdemes, minden, amiért vágyni lehet, e dallamokban sir, kacag, zokog, nevet. A szerető odaadása, ragaszkodása, hülsen csalfasága, a legény büszke önérzete, a leány szüzi csendessége, az édesanya öröme, bánkódása, megbocsátó nemes szive, a szülőföld bájos szépsége összeolvad egésszé a magyar dalban, akárcsak a pusztai hajnali levegőjé-

ben a madáresiesergés, a virágillat, a szellő sóhajto simitása. A cigány is csak olyan halkan, álmódón játszik, mint a nádár felsírása éjnek évadján. A cimbalom alig mer pendülni, a hegedű inkább csak panaszkodik, a banda oly csendes, mint az erdő sóhajtása napkeletkor... Egyszer csak nem dalol senki, a fejek a mellre hanyatlanak, a szem révedezve tekint előre, mintha az Alföld terülne el előttük lobogó pásztortüzeivel, mintha annak távol ködéből bontakozna ki egy boldogabb világ, szólni se szólnak, csak hallgatást intenek... A zene elhallgat... A cigány vár, vár türelemmel... majd a primás pengetni kezd egymagában valami mélabus dallamot, melyben felzokog a esalódott szerelem, melybe belesir a pástortilinkó! A hangok úgy hullanak a szívre, mint a geleádi balzsam, a banda is belevág, a cimbalom zug, mint puztán a fergegeteg, a klarinét felsikolt, mintha valaki segítséget hívna, a bőgő morog, mint távoli ézzenegés, a nekibusult magyar meg feláll lassan, méltóságteljesen: bokázó léptekkel, ringó derékkal odamegy a primás elé és rákezd:

„Leány mondja a legénynek,
Adjon Isten engem kendnek!”

De szeretem nézni a mulató magyart, de szeretem hallgatni dalaikat. Ha elfog a henvág, ha rátelepszik valami néma bánat, valami fájó vágyódás valaki, valami után a lelkemre, odamegyek a szakaszomhoz.

— Daloljatok gyerekek! Daloljátok el szépen, halkan, hogy a kívüllevők meg se hallják:

„Magasan repül a daru, szépen szól!”

És leülök az ázott, nedves szénára, a szememet behunyva álmodom. Hallom szinte a daru madár suhanó szárnyesapását, látom a folyóparton a suttogó fűzfák hajladozó ringását, érzem, hogy arcokra borul a buzavirág, a pipaes, látom a végtelen kalásztengert, amint összehajlik szerelmesen, titoktartón, látom a zöld tengerben a fehér tanyákat, ablakuk napfényben ragyog, benne muskátli virul, rozsmaring zöldel...

És egyszer csak csend vesz körül, mintha magamra maradtam volna: az én bakám ülnek, ülnek, mintha kővé váltak volna. A lelkük elszállt az envémmel oda messze, hol zöldselyemfűves völgy közepén kis falu áll, akácfaktól árnyalva, hol a torony tetején játékos galambok bugnak szerelmesen, hol a házak előtt öreg cseresznyefák törzse fekszik pad helyett, melyen szombat esteken az öregek szoktak beszélgetni, míg a fiatalok ceteraszó mellett dalolnak, táncolnak.

Oh, te drága szülőföld, de szeretünk is téged, de vágódunk is utánad! Oh, de nehéz is itt ülni tétlenül, várni, mikor szeretnénk már harcolni, győzni, haza, haza menni.

És amiről a nóta szól, a mese is arról regél. Hideg, zivataros esteken, mikor beszorul mindenki a sátor alá, megindul a mesemondás. Érdekesekek ezek a bakamésék. Hétféjű sárkányok, boszorkányok, elátkozott királylányok mellett „villamvonatok”, repülőgépek szerepelnek benne. Szóval teljesen modernizálódott. A gyermekkori meséből alakul ki az új, mely éppen ezért rendkívül figyelemreméltó folklorisztikus szempontból. A minap, hogy rá került a sor a szolgáltatartásban, hallgattam őket. A csajkában főtt a „teagyöpü”; a pipák füstöltek. És kezdte az egyik: „Hol volt, hol nem volt, én bizony nem tudom, ahol az én mesém lejátszódott: úgy jutottam hozzá, hogy felmáshattam egy szénaboglyára. Annak a tetején egy istentelen hosszú rud állott. Hét nap, hét éjjel kellett, mire a csuesára értem. Éppen akkor haladt el arra egy fényes esillag, arról szakítottam le azt, amit most elmondok”. Csak természetes, hogy a mesében egy hős magyar baka szerepel, aki lgeyöz mindent a világon, a hétféjű sárkánytól kezdve a nagy „mahomet” óriásig; aki bejut a kacska lábán fergő elátkozott várba, akinek mikor minden hőstettet véghez visz, nincsen egyéb vágya, minthogy visszamenjen a szülőfalujába, hogy elvehesse az ő hűséges szeretőjét, hogy ott éljenek nagy boldogságban s talán még élnek is, ha meg nem haltak.

Olyan semmi ez így leírva, elmondva,

olyan mindennapi az, hogy dalolnak, mesélnek a bakák... azonban csak látszatra, csak messziről. Hónapokon át idegenben küzdöttek, távol mindentől, ami szívünkkel összenőtt, összeforrt. Voltak idők, mikor már dalolni, mesélni se volt kedvük, mikor az arcokra kiült a halálos fáradtság, az unottság, mikor már minden oly mindegy volt számukra. Ott voltam akkor is közöttük és ha mondtam nekik:

— Fínek, daloljatok valamit!

— Nem megy, hadnagy ur, tudja Isten, valahogy nem akaródzik.

Persze ők nem tudták emek okát megmondani, de én láttam. Elég volt csak arról beszélni, hogy mi lehet most odahaza, mit esinálnak a kedveseink, hogy könnyek ragyogjanak a szemekben. Nem, nem lehetett ott dalolni, mesélni, mert a dal arról az édes, elhagyott otthonról beszélt, mert a mese azokról az eltűnt bájos napokról regélt, amelyekre csak sirva tudtunk gondolni. Megszoritottuk a fegyvert, a kardot, feltekintünk a ködbe borult hegyekre.

— Gyerünk, mert másképp soha se jutunk haza!

És mentünk!... Ez régen volt! Most itt vagyunk a Drina-parton. Unatkozunk, mint a régi királyok hadkedvelő daliái. És dalolunk és mesélünk... Tudják-e vajjon odahaza, hogy mit jelent ez? Nem sokat és mégis mindent. A szívet, a lelket, mely újra tud örülni, az életkedvet, mely dalra készlet, mely mesélni kényszerít, az önbizalmat, a békességet, mely boldoggá teszi hazánkat.

Oh, de nagy öröm is nekem, hogy a bakák ismét dalolnak, mesélnek.

V. B. dr.

Kerestetik sürgősen

1-2 butorozott szoba

konyha használattal.

Kellner-féle gyógyszer-tár.

Kiadó lakás.

Jenő herceg-utca 799. szám alatt
3 szobából álló utcai lakás
előszobával

és a hozzá való mellékhelyiségekkel
= kiadó. = 104-3.3

Bővebbet a tulajdonosnál:
id. Tunner Alajosnál.

Ház-eladás.

A Garay-utcában levő 2255/8. számú

ház eladó.

Bővebb tájékozással szolgál:

Wégling István

áll. isk. igazgató, Honvéd-utca 5. szám.

97-x.9

Hizott és sovány

sertést és szarvasmarhát

veszünk prompt szállításra.

Közvetítőket díjazunk.

Frey és Hell

bizományosok

Nagybecskerek, szerb egyházpalota.

103-6.6

MEGHIVÁS.

„A Tor.-Ozori (Uzdini) Első Takarékpénztár Részvénytársaság“
által 1915 évi február hó 28-án délelőtt fél 11 órakor az intézet helyiségében (Miloradovics-féle ház) tartandó

XVIII. rendes közgyűlésre

a részvényesek ezennel meghívottnak.

Jegyzet: Ha kellő számú részvények nem tételnek le, ez esetben a közgyűlés ez év március 8-án lesz megtartva a letett részvények számának tekintetbevétele nélkül.

Tárgysorozat:

- Elnök és jegyző választása.
- Két jegyzőkönyvhitelítő választása.
- Igazgatóság és felügyelő-bizottság évi jelentése és a zárszámítások előterjesztése.
- Határozat a tiszta nyereség hováfordítása iránt.
- Felmentvény megadása az igazgatóságnak és a felügyelő-bizottságnak.
- A vezérigazgató fizetésének, valamint az igazgatósági tagok és a felügyelő-bizottság jelenléti díjainak megállapítása.
- A vezérigazgató választása 3 évre.
- 6 tagból álló igazgatóság választása 3 évre.
- 3 tagból és 1 póttagból álló felügyelő-bizottság választása 3 évre.
- A beteg vezérigazgató, Lupuleszko János kérése 600— koronás segélyért.
- Esetleges indítványok.

Az igazgatóság.

Kivonat az alapszabályokból: 14. §. Közgyűléseknél minden részvény egy szavazatra jogosít, huszonöt szavazatnál többet azonban nem gyakorolhat senki, bármennyi legyen részvényeinek száma. 16. §. A közgyűlésen csak azon részvényes szavazhat, kinek nevére a részvény már egy hónappal a közgyűlés előtt a társulati részvénykönyvbe beiratott és aki részvényeit a még esedékessé nem vált részvényekkel együtt legkésőbb 48 órával a közgyűlés megkezdése előtt az intézet pénztáránál letéteményezte.

A Tor.-Ozori (Uzdini) Első Takarékpénztár Részvénytársaság
zárszámadása az 1914. évi XVIII. üzletévről

Mérleg-számla.

Ekv. lapsz.	VAGYON	Korona		Ekv. lapsz.	TEHER	Korona	
		egyenkint	összesen			egyenkint	összesen
69	Készpénz	13356	12	6	Részvénytőke 2000 db részvény à 100 korona		200000 —
59	Giró-számla az Osztrák-Magyar banknál	630	28	7	Általános tartalékalap	26000	—
67	Bankváltók	210926	—	13	Külön tartalékalap	4000	—
	Jelzálogilag biztosított váltók	286077	—	82	Betétek		182414 06
80	Jelzálogkölcsonők		497003	70	Visszleszámítás		81507 —
19	Ingatlanok		2094	62	Fel nem vett osztalék		106 40
84	Értékpapírok		16485	75	Átmeneti kamatok		17366 10
34	Óvadékok		4875	61	Tiszta nyereség		25529 62
64	Javunk		1473				
5	Felszerelés	400	—				
	Leírás	100	—				
76	Átmeneti kamat visszleszámító- lásnál		160				
			300				
			546				
			14				
			536923				536923 18
			18				

Veszteség- és nyereség-számla.

Ekv. lapsz.	KIADÁS	Korona		Ekv. lapsz.	BEVÉTEL	Korona	
		egyenkint	összesen			egyenkint	összesen
63	Betéti kamatok	10526	35	61	Áthozott nyereség 1913. évről	732	26
72	Visszleszámítási kamat	4969	19	68	Váltókamatok	36383	66
8	Kifizetett betétkamatadó	8	64	73	Jutalékok és késedelmi kamatok	18214	02
10	Tökésített takarékbetét kamatadó	1045	82	14	Részvényátíratási díj	43	—
78	Adó	3203	96	15	Ingatlanok hasznóbéré	676	—
3	Községi póttadó	200	—	60	Váltó-óvási költségek	45	14
11	Bélyegilleték	117	12				56094 08
12	Kereskedelmi kamarai illeték	57	30				
83	Költségek	3054	08				
65	Házbér	300	—				
66	Fizetések	5980	—				
71	Napidíjak és jelenléti jegyek	1002	—				
5	Leírások	100	—				
	Tiszta nyereség		30564				
			46				
			25529				
			62				
			56094				56094 08
			08				

Ujzora, 1914. évi december hó 31-én.

A könyvelésért: Negrucz Sándor, könyvelő.

Igazgatóság:

Milu Jancu s. k.

Dr. Pacurar Simon s. k.

Riszta Vazul s. k.

Kreczu Pavel s. k.

A. Miloradovics s. k.

Onciu Constantin s. k.

Átvizsgáltatott és helyesnek találtatott.

Ujzora, 1915 január 13.

Felügyelő-bizottság:

Gelsing Gyula s. k.

Lakatos János s. k.

Kreczu Vasile s. k.